

Einstürzende Ungdomshus

Af Simon Jeppesen, foto-journalist. Årgang 1961

Det var dengang i begyndelsen af 80'erne. Jeg kom meget i Ungdomshuset. Jeg var en af dem, der satte i stand. Jeg havde skiftet en stor del af husets ruder og brugt glas fra gamle butiksvinduer. Når jeg havde sat glas i, som havde den tredobbelte tykkelse af almindeligt vinduesglas, holdt det som regel i mange måneder.

Den tyske gruppe Einstürzende Neubauten skulle spille. Musikken var ligegyldig larm, men vi tog en stor gruppe fra det besatte hus i Ryesgade med til koncerten for at drikke øl og feste.

Under ekstranumrene blev han der lavede rytmen med svensknøgler på metalskrot, U.N. Unruh, grebet af stemningen og klatrede op på et højttalertårn, hvor han med en kango-hammer begyndte at lave store huller i den fine gipsstuk på balkonen. Folk råbte og skreg i protest.

Der blev kaos, en god kaster ramte ham i hovedet med et stykke af stukken. Einstürzende forsvandt – og så var koncerten slut. Sammen med en god veninde løb jeg op til scenen. Der lå den – kango-hammeren. Vi konfiskerede den og bar den med hjem til vores besatte hus i Ryesgade i triumf. Unruh kom på skadestuen og fik syet en flænge ved øret. Arrangøren påstod siden, at bandet var begejstret for, at publikum reagerede så spontant på musikken.

Senere kom booking-gruppen og bad på Einstürzendes vegne om de ikke kunne få værktøjet igen. Selvfølgelig kunne de det. Tyskerne skulle blot sige undskyld og vise deres anger ved f.eks. at vaske gulvet i salen. Jeg ved ikke, om vores tilbud blev overbragt. Einstürzende spillede i Ungdomshuset et par gange siden, og hver gang kom booking-gruppen og bad om hammeren, og hver gang fik de samme svar. Et af de skarn forsøgte oven i købet at stjæle kango-hammeren fra vores værktøjsrum. Han blev opdaget og bortvist.

De glemte det aldrig – Einstürzende. Da der i 2005 blev lavet en CD med musik fra Ungdomshusets mange koncerter gav Einstürzende tilladelse til at bruge et nummer fra netop den koncert med kango-hammeren på én betingelse: "We want the song to have a second title in brackets: ("we want the kango-hammer back!")"

Jeg flyttede selv til et andet besat hus på Vesterbro. Hvad der siden skete med kango-hammeren ved jeg derfor ikke, men mit hjerte fortæller mig, at den blev på sin plads og spillede en mindre, men ikke ubetydelig rolle i det senere slag om Ryesgade i 1986.

Undskyld

...en byge at gipsstykker regnede ned, og vi var nogle, der kastede tilbage.

Jeg havde det frygteligt bagefter, for måske var det mig, der ramte.

Jeg er fedelig, selvom jeg nok var lidt vild dengang og eksalteret af stemningen. Balkonen var en vigtig del af scenografien i vores teater, så vi havde ikke

billerne på til at se det kunstneriske aspekt i lige netop den destruktion. Bærværk og tyveri bagefter var bare for meget. Men det var svært at se

forskell i den vilde og morsomme og andssvage og slagkraftige og politiske manifestations turbulens, som var vores

dagligdag og kunstneriske udtryk. Jeg slog det hen som en del af legen.

Når det ikke er blevet glemt, vil jeg hermed sige undskyld til Unruh med 25 års forsinkelse. Jeg

håber det er blevet et flot og sexet år?

KB Jeanette

N.U. Unruh, 2008. Pressefoto

Unruh: "Jeg troede ikke, at nogen elskede det hus så meget"

En skarp smerte breder sig fra øjenbrynet. Han bliver klar over, at han er ramt af et stykke gips kastet af publikum og han undrer sig – få øjeblikke tidligere så han udelukkende glade ansigter.

Fredag den 5. oktober 1984 spiller N.U. Unruh koncert i Ungdomshuset med Einstürzende Neubauten. Tidligere på dagen er han og Metalstein fra Ungdomshusets bookinggruppe, ude for at samle materialer til at spille på under aftenens koncert. Nye materialer fra byggepladser, for gammelt metal fra lossepladser har mistet deres overtoner. Meningen er, at hver enkelt koncert får præg af den by, hvor den spilles. Bandet er i gang med nummeret "Armenia", som handler om tyrkernes folkemord på armenierne i årene 1915–17. Efter en rolig start er det tid til, at Unruh skal bruge sit nye instrument – en kango-hammer. Han har påmonteret en mikrofon, så lyden bliver en del af musikken.

– Jeg re-designer den allerede ødelagte stuk på balkonen. Det er en kritik af dens bourgeois arkitektur, siger Unruh. Og han fortsætter sit projekt på trods af publikums protestester og det åbne sår i øjenbrynet. Men smerten tager til og han kan mærke blodet løbe, så få øjeblikke senere må han opgive og bliver kørt på skadestuen.

– Jeg har aldrig hverken før eller siden oplevet sådan en reaktion som i Ungdomshuset. Da vi spillede på museet Louvre i Paris, bad de mig om at signere det hul, jeg lavede, fortæller Unruh. Han afviser, at han ville lave andet end et lille hul. – Når jeg begynder at bore, kan jeg mærke materialets struktur og balkonen i Ungdomshuset var skrøbelig. Meningen er, at boret skal sætte sig fast i materialet, siger Unruh og forklarer, at happeningen også kan ses som et billede på en seksuel akt.

Selv om episoden ligger snart 25 år tilbage, står den stadig klar for ham. Kango-hammeren vil han gerne have tilbage. Men han er aldrig blevet præsenteret for tilbudet om at sige undskyld og vaske gulvet i Ungdomshusets sal.

– Det er også et råddent forslag. Husk på, at folk fra Ungdomshuset ikke bare smed gipsstykker i hovedet på mig og konfiskerede mit instrument. Alle dækkene på vores bil også blev skåret op, et vindue smadret og Blixas guitar stjålet, siger han.

Unruhs mål med musikken er at åbne for anderledes toner og klange og samtidig give publikum indtryk og intensitet. Han er vant til, at publikum lader sig rive med af musikken, men han troede aldrig, at han skulle blive såret på grund af sin kunst: – De kunne have talt til mig eller slukket for strømmen, men i stedet blev jeg straffet.

I dag har han, udover et år, stadig solidaritet med Ungdomshuset og dets 24-årige historie. – Det var en selvrådende alternativ kultur. Et frit område som åbnede muligheder for mange. Det er sjældent nu om dage, siger Unruh.

